

ВИРОБНИЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА

За умов входження України у європростір збільшується акцентування уваги науковців та практиків на потребах ефективного управління виробничим потенціалом підприємств, котрий можна вважати одним з головних факторів своєчасного виявлення проблем і прийняття обґрунтованих управлінських рішень для підвищення конкурентоспроможності як окремих сфер діяльності підприємства, так і його господарської діяльності в цілому. Ефективне управління виробничим потенціалом підприємств значимо впливає на стан економічного і соціального розвитку держави та на її місце на світовій зовнішньоекономічній та політичній аренах.

Постійна динамічність і нестабільність оточення є однією з головних ознак сучасного функціонування вітчизняних підприємств, спонукаючи їх не тільки вести постійний пошук нереалізованих власних резервів, але й прикладати вагомих зусиль до збереження придатності основної ресурсної бази. Запорукою успіху підприємства на ринку за нестабільних економіко-політичних умов є створення ефективного механізму управління його виробничим потенціалом, що забезпечить конкурентне положення підприємства на ринку.

В умовах виробництва на функціонування потенціалу впливають безліч об'єктивних і суб'єктивних чинників, серед яких слід виділити: склад і сучасний стан системи наявних ресурсів; ступінь відповідності складників потенціалу стратегічним цілям і завданням підприємства; його здатність забезпечувати стійкість господарської системи до впливу зовнішнього середовища та її внутрішню гнучкість (здатність до адаптації) [1].

Термін «потенціал» має початок від латинського слова *potentia*, котре на українську мову перекладається як можливість, потужність, джерела, запаси. Слід також зазначити, що даний термін також визначається як фізична характеристика, що характеризує запаси енергії, або як ступінь відношення потужності до будь-чого. Загалом термін «потенціал» застосовується до багатьох наукових сфер та діяльності виробництва, винятком не стали й економічні науки.

Дослідження потенціалу в теоретичному та практичному плані перш за все визначається його роллю у відтворенні господарства країни, у відтворенні соціально орієнтованої економіки. Більш повне використання потенціалу є ключовим завданням інтенсифікації економіки країни та її підприємств [2].

Виробничий потенціал підприємства є досить складною системою, котра має певну внутрішню структуру і систему елементів, що забезпечують готовність і здатність підприємства виконувати поставлені функції в процесі досягнення своєї мети.

Головне призначення потенціалу підприємства полягає у пошуку та створенні нових ресурсів, а його елементи мають постійно і ціле направлено адаптуватися до вимог продукції, що виготовляється.

Виробничий потенціал підприємства належить до особливого класу систем – адаптивних, тобто таких, що можуть самоорганізовуватися, систем, які довільно змінюють алгоритм свого функціонування і структуру з метою збереження або досягнення оптимального стану при зміні зовнішніх умов [3].

В цілому можливо стверджувати, що виробничий потенціал підприємства є сукупністю його ресурсів і визначається здатністю цих ресурсів, в ході виробничого процесу, приносити певні результати, котрі націлені на досягнення поставлених економічних цілей.

Для забезпечення конкурентоспроможності, підприємству необхідно приділяти більше уваги виробничому потенціалу, оскільки за його допомогою підприємство зможе досягати поставлених стратегічних цілей. З цього можна зробити висновок, що виробничий потенціал – це система з багатьох елементів, на яку можуть впливати як внутрішні так і зовнішні чинники і яка впливає на підхід до стратегічного, тактичного або оперативного управління підприємством.

Література:

1. Терещук Н.С., Погасій О.Г., Суханова А.В. Управління виробничим потенціалом підприємства. Формування ефективної моделі розвитку підприємства в умовах ринкової економіки: тези IV Міжнар. науково-практ. конференції (24–25 листопада 2016 р.). Житомир: ЖДТУ, 2016.
2. Гаєвська Л.М., Чернова О.В. Виробничий потенціал – основа розвитку підприємства. Вісник ЖДТУ. – 2011. – № 1(55).
3. Коновал В. В. Стратегічне управління підприємствами легкої промисловості. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2011.